

Дискурс модерне драме

Врста и ниво студија: основне академске, VII семестар

Број ЕСПБ: 3

Статус предмета: изборни

Број часова: 2 часа недељно

Циљ предмета је упознавање са формалним одликама модерне драме у контексту рушења конвенција натуралистичког позоришта, као и са поетикама и делима најзначајних писаца и редитеља натуралистичке драме (Ибзен, Стриндберг, Чехов, Станиславски) и модерног театра (Жари, Аполинер, Арто, Сартр, Брехт, Пирандело, Гротовски...).

Начин испитивања и оцењивања: Испит се полаже писмено, у форми теста.

20 бодова – похађање наставе; 30 бодова – активност на часу; 50 бодова – испит.

Време трајања испита: 2 сата

План извођења наставе

1. Натурализам vs. модернизам (драмски сукоб)
2. Ибзеново стваралаштво; *Луткина кућа*
3. Стриндбергово стваралаштво; *Госпођица Јулија*
4. Чеховљево стваралаштво; *Галеб* (Станиславски)
5. Авангардни театар (трагична фарса, хепенинг, перформанс, Арто)
6. Жаријев *Краљ Иби*; *Тиресијине дојке* Аполинера
7. Театар апсурда; *Лекција*, *Чекајући Годоа*
8. Филозофска драма Сартра и Камија (театар ситуације, ангажман)
9. Експресионистичка драма
10. Брехтово епско позориште
11. Брехтов *Verfremdungseffekt*; *Мајка храброст и њена деца*
12. Пиранделово стваралаштво (метатеатралност)
13. *Шест лица тражи писца*; поетска и симболистичка драма
14. Ка редитељском позоришту (Станиславски, Арто, Гротовски)
15. Припрема за испит

Обавезна литература

- Р. Вилијамс, *Драма од Ибзена до Брехта*, Нолит, Београд, 1979.
- П. Сонди, *Теорија модерне драме*, Лапис, Београд, 1995.
- С. Селенић, *Драмски правци XX века*, Факултет драмских уметности, Београд, 2002.
- С. Селенић, *Ангажман у драмској форми*, Просвета, Београд, 2003.
- Е. Зола, „Натурализам у позоришту”, у: *Рађање модерне књижевности: Драма*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 33–40.
- А. Стриндберг, „Предговор за *Госпођицу Јулију*”, у: *Рађање модерне књижевности: Драма*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 41–51.
- А. Жари, „Дванаест позоришних правила”, у: *Рађање модерне књижевности: Драма*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 81–85.
- Г. Аполинер, „Предговор за *Тиресијине дојке*”, у: *Рађање модерне књижевности: Драма*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 226–230.
- А. Ками, „О будућности трагедије”, у: *Рађање модерне књижевности: Драма*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 386–393.

- Ж. П. Сартр, „Ангажована књижевност”, *Шта је књижевност*, Изабрана дела, књ. 6, Нолит, Београд, 1984, стр. 3–16.
- С. Балухати, „Проблеми драмске анализе”, у: *Модерна теорија драме*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 43–56.
- Е. Сурио, „Драматуршке функције”, у: *Модерна теорија драме*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 57–83.
- Елис-Фермор, „Један технички проблем: откривање неизречених мисли у драми”, у: *Модерна теорија драме*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 293–318.
- The Cambridge Companion to Ibsen*, (ed.) James McFarlane, CUP, 1994.
- М. Волк, *Поетика Августа Стриндберга*, Институт за позориште, филм, радио и телевизију – Факултет драмских уметности, Београд, 1992.
- Ј. Христић, *Чехов, драмски стваралац*, Прометеј, Нови Сад, 1994.
- М. Esslin, „Introduction“, „Samuel Beckett“, „Eugène Ionesco“, pp. 19–87, 125–194, Pelican Books, London, 1968.
- Ј. Христић, „Бекетово позорје људског живота“, у: Самјуел Бекет, *Изабране драме*, Нолит, Београд, 1997, стр. 7–37.
- Б. Брехт, „Мали органон за театар”, *Дијалектика у театру*, Нолит, Београд, 1966, стр. 216–249.
- Х. Е. Холтхузен, „Драматургија отуђења”, у: *Модерна теорија драме*, прир. М. Миочиновић, Нолит, Београд, 1975, стр. 450–470.
- П. Костић, *Драма и позориште Бертолта Брехта*, Свјетлост, Сарајево, 1976.
- Ј. Willett, *The Theater of Bertolt Brecht*, University Paper Backs, London, 1967.
- Ј. Христић, „Ибсенова дијалектика“, „Белешке о Пиранделу“, *Студије о драми*, Народна књига, Београд, 1986, стр. 79–111.
- З. Милутиновић, *Метатеатралност*, СИЦ, Београд, 1994.

Испитна питања

1. Основне одлике натуралистичке драме
2. Показати основне одлике натуралистичке драме на примеру *Луткине куће / Госпођице Јулије / Галеба*
3. Поетика Ибзеновог стваралаштва
4. Објаснити Ибзенову поетику на примеру *Луткине куће* (елементи драме интриге, елементи натуралистичке драме, проблем вокације...)
5. Поетика Стриндберговог стваралаштва
6. Објаснити Стриндбергову поетику на примеру *Госпођице Јулије* (карактер, проблем мотивације...)
7. Поетика Чеховљевог стваралаштва
8. Објаснити поетику Чеховљевог стваралаштва на примеру *Галеба*
9. Образложити главне идеје Золе и Стриндберга („Натурализам у позоришту” и „Предговор за *Госпођицу Јулију*”) / Жарија и Аполинера („Дванаест позоришних правила” и „Предговор за *Тиресијине дојке*”) / Камија и Сартра („О будућности трагедије” и „Ангажована књижевност”)
10. Образложити главне концепте Балухатија („Проблеми драмске анализе”) / Суриоа („Драматуршке функције”) / Елис-Ферморове („Један технички проблем: откривање неизречених мисли у драми”; Сондијева „аналитичка техника”).
11. Основне одлике авангардне драме
12. Показати основне одлике авангардне драме на примеру *Краља Ибија / Аполинеровог комада Тиресијине дојке*

13. Основне одлике театра апсурда
14. Показати основне одлике театра апсурда на примеру Бекетовог *Чекајући Годоа* / Јонескове *Лекције*
15. Објаснити Бекетову поетику на примеру комада *Чекајући Гогода*
16. Објаснити Јонескову поетику на примеру комада *Лекција*
17. Основне одлике филозофске драме Сартра и Камија
18. Основне одлике експресионистичког позоришта
19. Основне одлике епског позоришта (*Verfemdungseffekt*, гледалац у драмском / епском театру...)
20. Објаснити Брехтов термин *Verfemdungseffekt*
21. Објаснити Брехтов систем глуме
22. Показати основне одлике епског театра / *Verfemdungseffekta* на примеру комада *Мајка Храброст и њена деца*
23. Поетика Пиранделовог стваралаштва
24. Показати основне одлике Пиранделовог стваралаштва на примеру драме *Шест лица тражи писца* (композиција, фрагментарност, комад у комаду...)
25. Објаснити метатеатралност (комад у комаду, поетолошки исказ, метатеатрална распоућеност лика) на примеру Пиранделове драме *Шест лица тражи писца*

Додатна литература

Студенти добијају додатну примарну и секундарну литературу у договору са предметним наставником.